

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

**«ICHKI KASALLIKLARNI DIAGNOSTIKASI
VA DAVOLASHNING DOLZARB MUAMMOLARI»
XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMANI
TEZISLAR TO'PLAMI**

2022 yil 17 may

**СБОРНИК ТЕЗИСОВ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ДИАГНОСТИКИ
И ЛЕЧЕНИЯ ЗАБОЛЕВАНИЙ
ВНУТРЕННИХ ОРГАНОВ»**

17 мая 2022 г.

PSORIATIK ARTRIT JIGAR NOALKOGOL GEPATOZ KASALLIGI BILAN BIRGA KELGANDA BEMORLarda SITOKINLARNING AHAMIYATI

MIRAXMEDOVA X.T., MUXSIMOVA N.R.

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Toshkent, O'zbekiston

Tadqiqot maqsadi. Psoriatik artrit jigar noalkogol gepatoz kasalligi bilan birga kelganda bemorlarda adipositokinlarning ahamiyatini o'rganish.

Psoriatik artrit – autoimmun xarakterli hamda asosan teri, shuningdek bo'gimlar va ichki a'zolar zararlanishi bilan kuzatilib, psoriaz bilan kasallangan 25% bemorlarni jaroxatlovchi surunkali yallig'lanish kasalligidir. Psoriatik artritda metabolik sindrom rivojlanish xavfi yuqori turadi qaysiki, metabolik sindromda gepatobiliar sistemada eng ko'p uchraydigan jigar noalkogol gepatoz kasalligi hisoblanadi.

MATERIALLAR VA USULLAR. Toshkent tibbiyot akademiyasi ko'p tarmoqli klinikasi IADKda, revmatologiya va ichki kasalliklar reabilitasiyasi bo'limida davolangan 94 ta psoriatic artritli bemorlar kuzatuvga olindi. Ulardan 52 tasi ayol, 42ta erkak bo'lib 18 yoshdan 75 yoshgacha, o'rtacha yoshi $52,5 \pm 0,9$ yosh. Bemorlar ikki guruhga bo'lib o'rganildi. 1-guruh psoriatik artrit va 2-guruh psoriatik artrit jigar noalkogol gepatoz kasalligi bilan birga kelgan bemorlar tekshirildi. 1-guruhsda 50 ta bemor, 2-guruhsda 44 ta bemor o'rganildi. Birinchi kelgan bemorlarni TVI, abdominal indeks, laborator tekshiruvlardan esa SRO, EChT, AIT, AsT, glikoza, lipid spektri, bilirubin; instrumental tekshiruvlardan jigar UTTsi, fibroskan, HOMO indeksi hamda VASH,

DAS, PASI, FLI indeksi o'tkazildi. Barcha bemorlarda leptin va adiponektin miqdori davolashdan avval va davolashdan so'ng tekshirildi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'ssatdiki, psoriatik artrit bilan kasallangan bemorlarda yog'li gepatoz uchrash xavfi yuqori turadi hamda qon zardobida aniqlangan leptin va adiponektin miqdori ikkala guruhsda solishtirilganda sezilarli farq kuzatildi.

Psoriatik artritli bemorlarni 1-guruhsida PsA JNGKsiz bemorlarga nisbatan 2-guruh PsA JNGK bilan birga kelgan bemorlarda kasallikning faoliyk darajasi, TVI, laborator va instrumental tekshiruvlarda faoliyk yuqori bo'lishi aniqlandi. Tahlillar natijasidan shu ma'lum bo'ldiki, 1-guruhdagi bemorlarimizda davolashdan avval leptin miqdori $22,93 \pm 0,25$, davolashdan keyin $23,27 \pm 0,34$, adiponektin miqdori davodan oldin $32,58 \pm 0,53$, davolashdan keyin $30,14 \pm 0,3$ ko'satkichni tashkil etdi. 2-guruhdagi bemorlarimizda esa leptin miqdori 1-guruhdagi bemorlarga nisbatan baland, adiponektin miqdori esa birmuncha past ko'satkichni ko'ssatdi.

Xulosa. Kuzatuv va tahlillarga asoslanib psoriatik artrit jigar noalkogol gepatoz kasalligi bilan birga kelganda ikkala kasallikning kechishi og'ir kechdi, shuningdek kasallikning faolligiga ta'sir etuvchi asos bu adipositokinlarning oshishi bo'ldi.

ANKILOSOVCHI SPONDILITI BO'LGAN BEMORLarda UVEITNI DAVOLASHDA O'NO-A INGIBITORLARINING SAMARADORLIGI

MUHAMMADIYEVA S.M., NABIEVA D.A., KENGESBOEVA M.S.

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Toshkent, O'zbekiston

Tadqiqot maqsadi. Ankiloslovchi spondilit bilan og'igan bemorlarda uveitni davolashda TNF-a inhibitori samaradorligini o'rganish.

MATERIALLAR VA TADQIQOT USULLARI. Tadqiqot Toshkent tibbiyot akademiyasi ko'p tarmoqli klinikasining revmatologiya va kardio-revmatologiya bo'limlarida o'tkazildi. Tadqiqotda ankiloslovchi spondilit va oldingi uveitning ishonchli tashxisi bo'lgan 36 yoshdan 49 yoshgacha bo'lgan, o'rtacha yoshi 34,5 yil bo'lgan 21 erkak ishtirot etdi. Kasallikning davomiyligi 2,5 dan 14,6 yilgacha bo'lib, o'rtacha 6,7 yilni tashkil etdi. Tadqiqotga kiritilgan vaqtida bemorlarning 1/3 qismida faqat uveitning kuchayishi, 1/3 qismida faqat artritning qo'zishi va 1/3 qismida uveit va artritning qo'zishi kuzatilgan. 21 (86%) bemorning 18 tasida ikki tomonlama uveit aniqlangan. Tadqiqot boshlanishidan oldin 21 bemorning 18 nafari kasallikni o'zgartiruvchi dori-darmonlarni

qabul qildi, ulardan 12 nafari (57%) metotreksat oldi; Adalimumab bilan davolash boshlanishidan oldin bemorlarning 95% sulfasalazin bilan davolangan, postbulbar glyukokortikoidlar – 10 ta bemorda, glyukokortikoidlarni ichga qabul qilish – 4 ta qo'llanilgan.

Tadqiqotni boshlashdan avval kasallikni o'zgartiruvchi terapiya (16 oydan 67 oygacha) o'rtacha 38 oy davomida berilgan. Adalimumab terapiyasining davomiyligi 17,5 oyni tashkil etdi (4,5 oydan 31,2 oygacha). Uveit faolligi ko'rish sohasida ko'zning old kamerasingning hujayralari soni bilan baholand. Yaxshilanish yallig'lanishning kamida bir darajaga kamayishi, yallig'lanishning kamida bir daraja oshishi bilan yomonlashishi, ko'rish keskinligining pasayishi, asoratlarning rivojlanishi bilan qayd etilgan.

Tadqiqot natijalari shuni ko'ssatdiki, 11 (53%) bemorda uveit faolligining pasayishi qayd etilgan, 4

QANDLI DIABETNING 2-TIPI FONIDA RIVOJLANGAN ISHEMIK INSULTDA NIHSS SHKALASI YORDAMIDA O'CHOQLI NEVROLOGIK TANQISLIKNI BAHOLASH Ishanxodjayeva G.T., Sayitov S.H.	18
KLINIK SHAROITLarda GLUTATION DORI VOSITASINING ANTIOKSIDANT SAMARASINI SURUNKALI BUYRAK KASALLIGI BOR BEMORLarda SAMARASINI O'GANISH M.T. Islomova	19
REVMATOIDLI ARTRIT BILAN KASALLANGAN BEMORLARNING JINSI VA NOGIRONLIK DARAJASIDAN KELIB CHIQQAN HOLDA HAYOT SIFATINI BAHOLASH Jamolov A.Sh., Kasimova M.B.	19
REVMATOID ARTRITDA BAZIS TERAPIYA SIFATIDA LEFLUNOMIDNING BO'G'IM ZARARLANISHIGA TA'SIRI Mansurova N.N., Matchnov S.X.	20
REVMATOID ARTRIT VA UNGA INFEKSION AGENTLARNING TA'SIRI Matchanov S.X., Abdurazzakova D.S., Xudoyazarov A.A.	20
PSORIATIK ARTRIT JIGAR NOALKOGOL GEPATOZ KASALLIGI BILAN BIRGA KELGANDA BEMORLarda SITOKINLARNING AHAMIYATI Miraxmedova X.T., Muxsimova N.R.	21
ANKILOSLOVCHI SPONDILITI BO'LGAN BEMORLarda UVEITNI DAVOLASHDA O'NO-a INGIBITORLARINING SAMARADORLIGI Muhammadiyeva S.M., Nabieva D.A., Kengesboeva M.S.	21
YANGI KORONAVIRUS INFEKSIYASI COVID-19 GA CHALINGAN OG'IR BEMORLARNI DAVOLASHDA NOINVAZIV O'PKA VENTILYATSIYASINING EFFEKTTSIZLIGI SABABLARI Sabirov Dj.M, Boltayev E.B.	22
MIGREN KASALLIGIDA UYQU BUZILISH STRUKTURASI VA SIFATINI ANIQLASH Saidvaliyev F.S., Subxanova A.X.	23
REVMATOID ARTRITLI BEMORLarda BUYRAK ZARARLANISHINI ERTA TASHXISLASH USULLARI Shodikulova G.Z., Qahhorova Sh.T.	23
REAKTIV ARTRIT BILAN CHALINGAN BEMORLarda TUZILMAVIY BUZILISHLARNING O'ZIGA XOSLIGI Xalmetova F.I., Axmedov X.S.	24
SAMARKAND VILOYATIDA JIGAR NOALKOGOL YOG' XASTALIGINING KLINIK-LABORATOR KECHISHINI O'GANISH Xasanov O.G., Aripov Sh.M.	24
METABOLIK SINDROMLI BEMORLarda JIGARNING KLINIK VA FUNKTSIONAL HOLATIGA METFORMINNING TA'SIRI Zufarov P.S., Akbarova D.S., Musaeva L.J., Abdusamatova D.Z., Arifdjanova Sh.S., Abdumajidova N.X.	25
ВОПРОСЫ РАННЕЙ ДИАГНОСТИКИ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЙ ПАТОЛОГИИ У ГОРНОРАБОЧИХ Абдиева Ю.А. Аззамова Г.С.	25
ПОКАЗАТЕЛИ СИНДРОМА АНЕМИИ И СКОРОСТЬ КЛУБОЧКОВОЙ ФИЛЬТРАЦИИ ПРИ НЕКОТОРЫХ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТЫХ ЗАБОЛЕВАНИЯХ И ПОДАГРЫ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ УРОВНЯ МОЧЕВОЙ КИСЛОТЫ Абдуллаев А.К.	26
ОЦЕНКА КОМОРБИДНОГО ФОНА У ПАЦИЕНТОВ С РЕВМАТОИДНЫМ АРТРИТОМ Абдуллаев А.Х., Аляви Б.А., Алиахунова М.Ю., Раимкулова Н.Р., Нишанова Н.И., Утемуратов Б.Б.	27
КАЧЕСТВО ЖИЗНИ ПАЦИЕНТОВ С ДИАГНОСТИРОВАННЫМ РЕВМАТОИДНЫМ АРТРИТОМ Абдураззакова Д.С., Матчанов С.Х., Ахмедова Н.А., Алиева К.К.	28
УРОВЕНЬ БИОМАРКЕРА РЕМОДЕЛИРОВАНИЯ КОСТИ- СТХ-II У БОЛЬНЫХ АНКИЛОЗИРУЮЩИМ СПОНДИЛОАРТРИТОМ ПЕРЕНЕСШИХ COVID-19 Абдурахманова Н.М., Ахмедов Х.С.	28
НАРУШЕНИЯ ЛИПИДНОГО ПРОФИЛЯ У БОЛЬНЫХ С НЕАЛКОГОЛЬНОЙ ЖИРОВОЙ БОЛЕЗНЬЮ ПЕЧЕНИ Абылбай А.Е., Косанова А.К., Акимжан С.Ж., Бозтай Балнур, Естибай А.Д., Сарыбасова А.С., Усерова Г.Н., Шерияздан Ж.С.	29
НАРУШЕНИЯ ЛИПИДНОГО ПРОФИЛЯ У БОЛЬНЫХ С НЕАЛКОГОЛЬНОЙ ЖИРОВОЙ БОЛЕЗНЬЮ ПЕЧЕНИ Абылбай А.Е., Косанова А.К., Акимжан С.Ж., Бозтай Балнур, Естибай А.Д., Сарыбасова А.С., Усерова Г.Н., Шерияздан Ж.С.	29
ОСОБЕННОСТИ КЛИНИЧЕСКОГО ТЕЧЕНИЯ СИЛИКОЗА Аззамова Г.С., Ибрагимова Н.У., Бозоров А.А.	30
РЕАБИЛИТАЦИЯ ПАЦИЕНТОВ: ИЗМЕНЕНИЕ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ В ПРОЦЕССЕ ВОССТАНОВИТЕЛЬНОГО ЛЕЧЕНИЯ ПОСТМАСТЕКТОМИЧЕСКОГО СИНДРОМА Агранович Н.В., Сиволапова М.С., Мусхаджиева Р.М., Нартокова А.С., ² Сиволапов А.Г., ¹ Гулиева Л.А.	31
ОЦЕНКА ВЕГЕТО-СОМАТИЧЕСКИХ НАРУШЕНИЙ ПОСЛЕ ПРИМЕНЕНИЯ ПРЕФОРМИРОВАННЫХ ФИЗИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ В КОМПЛЕКСНОЙ ТЕРАПИИ ПАЦИЕНТОВ С РЕЗИДУАЛЬНЫМ БРУЦЕЛЛЕЗОМ С ПОРАЖЕНИЕМ ОПОРНО-ДВИГАТЕЛЬНОГО АППАРАТА Агранович Н.В., Мусхаджиева Р.М., Сиволапова М.С.	32
НЕВРОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ COVID-19 У ДЕТЕЙ Агранович О.В., Астахова Е.Д.	33
ОСТЕОАРТРИЛ БЕМОРЛАРДА ЖИГАР ФУНКЦИОНАЛ ҲОЛАТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ Алиахунова М.Ю.	33
МЕДИАТОРЫ ВОСПАЛЕНИЯ У БОЛЬНЫХ ОСТЕОАРТРИТОМ С АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИЕЙ Алиахунова М.Ю.	34